

İLKYARDIM

**GENEL İLKYARDIM
BİLGİLERİ**

İlkyardım Nedir?

- Herhangi bir hastalık veya kaza sonucu sağlığı tehlikeye girmiş olan kişiye,
- Olay yerinde
- Sağlık personeli gelinceye kadar
- Durumun kötüleşmesini önlemek amacıyla
- **Tıbbi araç gereç aranmaksızın** eldeki olanaklar ile yapılan **ilaçsız** uygulamalardır.

Acil Tedavi Nedir?

Acil tedavi ünitelerinde ya da olay yerinde, hasta/yaralıya **doktor** ve **sağlık personeli** tarafından yapılan **tıbbi müdahalelerdir**.

İlkyardım ve Acil Tedavi Arasındaki Fark Nedir?

- **Acil tedavi** ; işin uzmanları tarafından yapılan her türlü ileri teknik ve ilaç kullanılarak yapılır.
- **İlkyardım** ; bu konuda eğitim almış herkesin, olayın olduğu yerde bulabildiği malzemeleri kullanarak yaptığı hayat kurtarıcı müdahaledir.

İlkyardımcı Kimdir?

- İlkyardım tanımında belirtilen amaç doğrultusunda;
- Hasta veya yaralıya mevcut araç ve gereçlerle
- İlaçsız uygulamaları yapan
- İlkyardım eğitimi almış kişilerdir.

İlkyardımcının Öncelikli Amaçları Nelerdir?

- Ortam güvenliğini sağlamak
- Hayati tehlikeyi ortadan kaldırmak
- Yaşamsal fonksiyonların sürdürülmesini desteklemek
- Hasta / yaralının durumunun kötüye gitmemesi için gereken önlemleri almak
- İyileştirmeyi kolaylaştırmak.

İlkyardımcının Özellikleri

- İnsan vücudu ile ilgili **temel bilgilere** sahip olmalı
- Önce kendi can güvenliğini korumalı
- Sakin olmalı, paniğe mani olabilmeli
- Kendine güvenli olmalı
- Olay yerine hakim olmalı
- Eldeki olanakları iyi değerlendirebilmeli

İlkyardımcının Özellikleri

- Pratik olmalı
- Olayı anında ve doğru olarak haber verebilmeli
- İyi bir iletişim becerisine sahip olmalı
- Çevredeki kişileri organize edebilmeli

İlkyardımcının Bağlı Olduğu Etik Kurallar

- Yeterli bilgi ve beceriye sahip olmalı ve bunları sürekli yenilemelidir
- En iyi düzeyde ilkyardım verebilmek için kendini formda tutmalıdır

İlkyardımcının Bağlı Olduğu Etik Kurallar

- İlkyardımcı sağlık personeli değilse sağlık personeli gibi davranmamalıdır. Kendi görev ve yetkilerinin dışına çıkmamalıdır
- nce kendisinin ve çevresinin güvenliğini sağlamalıdır

İlkyardımcının Bağlı Olduğu Etik Kurallar

- Çok sayıda Hasta / yaralıya müdahale etmek zorunda ise öncelikler dışında hiçbir ayırım yapmamalıdır
- Hasta / yaralının kendisine emanet ettiği eşyalardan sorumlu olmalıdır
- Hizmeti karşılığında maddi çıkar beklememelidir

İlkyardımcının Bağlı Olduğu Etik Kurallar

- Hasta / yaralıya ve çevreye güvenlik ve huzur duygusu vermelidir
- Görevini tamamlayıncaya kadar hasta yaralıları izlemeli ve yalnız bırakmamalıdır

İlkyardımanın Temel Uygulamaları Nelerdir?

 İlkyardımcının temel görevleri

Korumak, **Bildirmek**, **Kurtarmak**

(**K.** **B.** **K.**)

olarak ifade edilir

1) Koruma

- ❖ Kaza sonuçlarının ağırlaşmasını yada başka kazaların oluşmasını önlemek için olay yerinin değerlendirmek
- ❖ Olay yerinde oluşabilecek tehlikeleri belirleyerek güvenli bir çevre oluşturmak
- ❖ İlk yardım eğitimi olmayan kişileri olay yerinden uzak tutmak
- ❖ Bilinçsiz müdahalelere izin vermemek.

2) Bildirme

- ❖ Olay / kaza mümkün olduğu kadar hızlı bir şekilde telefon aracılığı ile ücretsiz telefon hattına sahip olan **112** ye bildirilmelidir.

112 Aranması Sırasında Nelere Dikkat Edilmeli

- ❖ Sakin olunmalı
- ❖ 112 merkezi tarafından sorulan sorulara **net ve anlamlı cevaplar** verilmelidir ;
- ❖ Kesin yer ve adres bilgileri verilirken , olayın olduğu yere yakın bir caddenin yada **çok bilinen bir yerin adı** verilmelidir ,
- ❖ Kendinizi tanıtmalı ve telefon numaranız istenirse verilmelidir

112 Aranması Sırasında Nelere Dikkat Edilmeli

- ❁ Hasta/yaralı(lar) ın adı ve **olayın tanımı** yapılmalıdır,
- ❁ Hasta/yaralı **sayısı ve durumu** bildirilmelidir,
- ❁ Eğer herhangi bir ilkyardım uygulaması yapıldıysa nasıl bir yardım verildiği belirtilmelidir,
- ❁ 112 hattındaki sağlık personeli tarafından verilen **talimatlar yerine getirilmeli**

112 Aranması Sırasında Nelere Dikkat Edilmeli

- ❖ 112 hattında bilgi alan sağlık personeli , gerekli olan tüm bilgileri aldığını söyleyinceye kadar telefon kapatılmalıdır.

3) Kurtarma (Müdahale)

- ❖ Olay yerinde hasta / yaralılara müdahale hızlı ancak sakin ve kendinden emin bir şekilde yapılan ilkyardımdır.

İlkyardımcının Müdahale İle İlgili Yapması Gerekenler

- ❖ Hasta / yaralıların durumunu seri bir şekilde değerlendirmek (ABC) ve öncelikli müdahale edilecekleri belirlemek
- ❖ Hasta/yaralının korku ve endişelerini gidermeli , sakinleştirmeli.

İlkyardımcının Müdahale İle İlgili Yapması Gerekenler

- ❖ Etraftaki insanları doğru bir şekilde yönlendirip organize etmeli.
- ❖ Bilgisini kullanarak Hasta / yaralıya gerekli müdahalelerde bulunmak
- ❖ Kırık kemik varlığında yerinde tesbit etmek
- ❖ Hasta / yaralıyı sıcak tutmak

İlkyardımcının Müdahale İle İlgili Yapması Gerekenler

- ❖ Hasta / yaralının yarasını görmesine izin vermemek
- ❖ Hasta / yaralıyı hareket ettirmeden (çok zorunlu kalırsa en az zarar görece şekilde hareket ettirilebilir) müdahale yapmak (**Ancak, ağır hasta / yaralı bir kişi hayati tehlikede olmadığı sürece asla yerinden kıpırdatılmamalıdır.**)
- ❖ Hasta / yaralının en uygun yöntemlerle en yakın sağlık kuruluşuna sevkini sağlamak (**112**)

ALTIN ZAMAN

0 - 1 DAKİKA : KALP DURMASI

0 - 4 DAKİKA : BEYİN HASARI YOK

4 - 6 DAKİKA : BEYİN HASARI BAŞLANGICI

6 - 10 DAKİKA : İLERLERİYEN BEYİN HASARI

**10 DAKİKADAN FAZLA :
GERİ DÖNÜŞÜMSÜZ BEYİN HASARI**

Hayat Kurtarma Zinciri Nedir?

- Hayat kurtarma zinciri 4 halkadan oluşur. Son iki halka ileri yaşam desteğine aittir ve ilkyardımcının görevi değildir.
- 1.Halka** – 112 ye haber verme
- 2.Halka** - Olay yerinde yapılan Temel Yaşam Desteği
- 3.Halka** – 112 Ambulans ekiplerince yapılan müdahaleler
- 4.Halka** - Hastane acil servisleridir

İlkyardımanın ABC si ;

- ❖ Bilinç kontrol edilmeli, bilinç kapalı ise aşağıdakiler hızla değerlendirilmelidir:
- ❖ “Uluslararası standartlarda ABC harfleri İngilizce
- ❖ Airway (Havayolu) Breathing (Solunum) Circulation (Dolaşım) sözcüklerinin baş harflerinden oluşmaktadır.

AIRWAY (HAVAYOLU)

BREATHING (SOLUNUM)

CIRCULATION (DOLAŞIM)

ABC İLK YARDIM EĞİTİM MERKEZİ

- ❖ **A.** Hava yolu açıklığının değerlendirilmesi
- ❖ **B.** Solunumun değerlendirilmesi (Bak-Dinle-Hisset)
- ❖ **C.** Dolaşımın değerlendirilmesi (Şah damarından 5 saniye nabız alınarak yapılır)

